ПРОЛЕЋЕ У СРБИЈИ: ЧИЊЕНИЦЕ И КОМЕНТАРИ

Тло под ногама

По-кре-ну-ле се пла-ни-не, гра-до-ви кли-зе у на-бу-ја-ле ре-ке, зе-мља се отва-ра и гу-та ку-ће, дру-мо-ве, се-ла. Ма-пе пре-ко-ноћ за-ста-ре-ва-ју. Тло се тре-се, по-тму-ло, из ду-би-не, пре-те-ће. Спо-ји-ле се гор-ње и до-ње во-де. Не-бе-ске, зем-не и под-зем-не. Оне из обла-ка, из сне-го-ва и ока чо-ве-ка. „Не-маш се за шта ухва-ти-ти до за мо-ли-тву и бли-жњег.”

Ово ни-је ис-пис из ка-квог древ-ног про-ро-чан-ства о кра-ју све-та ко-је ис-пу-ња-ва пра-ста-рим стра-хом мо-дер-не ма-те-ри-ја-ли-стич-ке вар-ва-ре. Ни-је ни си-ноп-сис за још је-дан од пост-ка-та-стро-фич-них филмова ко-је аме-рич-ка филм-ска ин-ду-стри-ја и да-ље не-по-ко-ле-бљи-во штан-цу-је, у ко-ли-чи-на-ма до-вољ-ним да обе-сми-сле све, чак и ка-та-стро-фу. Ни-је ни „но-во-от-кри-ве-ни” спис Та-ра-би-ћа ко-ји у не-ком пред-из-бор-ном шта-бу са-ста-вља-ју је-дан вла-сто-љу-би-ви глу-мац и је-дан умор-ни ко-ме-ди-јант, чи-ви-ја-ши. Ра-ди се о удар-ним стра-нама днев-них но-ви-на у Ср-би-ји у друг-ој по-ло-ви-ни мар-та и по-чет-ком апри-ла 2006. Фан-та-стич-ни ре-а-ли-зам и надреална стварност на-шег жи-во-та, „јед-ног је-ди-ног ко-јег ов-де има-мо, а ово ни-је ге-не-рал-на про-ба”.

Зби-ља, сви ви-ди-мо, у Ср-би-ји се за крат-ко вре-ме отво-рио не-за-пам-ће-но ве-ли-ки број кли-зи-шта, не-за-пам-ће-но ве-ли-ких раз-ме-ра и ду-би-не. Са-мо у ва-љев-ском

кра-ју их је пре-ко 500, а ско-ро да не-ма де-ла Ср-би-је где су из-о-ста-ла. До-њем Ми-ла-нов-цу пре-ти по-вра-так у Ду-нав, пред чи-јим аку-му-ли-ра-ним во-дама је варош се-дам-де-се-тих го-ди-на про-шлог ве-ка уз-ма-кла на бр-до, на но-ву оба-лу. Код Тр-сте-ни-ка, у Бог-да-њу, бр-до у ду-жи-ни од два ки-ло-ме-тра на-пре-ду-је ка се-лу ре-чи-тог име-на. Љу-ди су исе-ље-ни, вла-да убр-за-но гра-ди но-ве ку-ће, но-во се-ло. Те-шко је и са-бра-ти ко-ли-ко хи-ља-да ку-ћа и хек-та-ра, ко-ли-ко на-се-ља је под во-дом, а глав-ни во-де-ни на-лет на нај-ве-ћим то-ко-ви-ма тек се оче-ку-је. Два зе-мљо-тре-са, у око-ли-ни Ва-ље-ва и Ми-о-ни-це, та-мо где су „нај-сло-бод-ни-је пла-ни-не Ср-би-је", до-да-ла су сво-је на те-шко бре-ме. Знал-ци упо-зо-ра-ва-ју и на опа-сност од за-ра-зних бо-ле-сти у по-пла-вље-ним под-руч-ји-ма, пре све-га жу-ти-це.

Под уз-бу-ном су ста-нов-ни-штво, вла-да, све др-жав-не слу-жбе, вој-ска. Про-гла-ше-на је ван-ред-на од-бра-на. Али од че-га се нај-пре бра-ни-ти, и ко-јим ре-дом, кад је уда-ри-ло од-јед-ном и са свих стра-на?

Струч-ња-ци су по-хи-та-ли да све то на-уч-но об-ја-сне, али пук, склон да „ис-пре-да пре-да-ња", као да не ве-ру-је. „Обил-не па-да-ви-не и на-гло ота-па-ње сне-га", ка-жу струч-ња-ци. „А зар то не-ма-мо ско-ро сва-ке го-ди-не, па нас ова-кав бе-лај до-сад не за-де-си?! Зар то не-ма-ју и дру-ги у окру-же-њу, па ниг-де ово-ли-ке не-сре-ће?!" од-го-ва-ра пук. „На-ста-вак по-зна-тих ге-о-ло-шких про-це-са на на-шим про-сто-рима", тврде струч-ња-ци. „Ка-кав про-цес! Ово је по-шаст! Шест еле-мен-тар-них не-по-го-да ску-пље-них ујед-но!" не да се пук. Пук к'о пук:

„По-чи-ње-но је бе-за-ко-ње, за-то су се уз-не-ми-ри-ле си-ле, ус-ко-ме-ша-ли све-то-ви. За-то-чен и бес-по-мо-ћан, усмр-ћен је је-дан пред очи-ма свих. За-тим му је ус-кра-ће-но пра-во на до-ли-чан гроб и та-кву са-хра-ну. *Са-хра-њен је у дво-ри-шту, као ка-на-ри-нац* . А,

какав год

, био је шеф др-жа-ве и ко-ман-дант вој-ске. Гурнули су нас на ону стра-ну гра-ни-це ко-ју сој ни-ка-да не пре-ла-зи."

<

(Април 2006)